

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM:

Atzél Béla áll. elemi iskolai igazgató, iskolafelügyelő Hatvan: Új márciust várunk.

Darányi Kálmán miniszterelnök történelmi jelentőségű beszéde Győrben.

Petro Kálmán országgyűlési képviselő interpellációja a szesz-törvényről.

Dr. Beökönyi László főispáni titkár Eger: Uti mozaikok a harmadik Birodalomból.

Százhatvanezer pengős zöldkeresztes egészségügyi beruházásokat terveznek Hevesmegyében. **Dr. Czekkel Ferenc** m. kir. tisztifőorvos a nagyszabású népegészségügyi beruházási tervéről.

Mi újság Gyöngyösön?

„Öreg Vitéz.” Emlékezzünk régiekről... A háboru első idejéből.

Hevesy Gusztávné Eger: Huszonnégy Murillo kép társaságában.

Dancza János Eger: Légtűtés a jégkorszakban.

László Béla, a hatvani gazdasági népiszkola igazgatója Hatvan: Beszámoló a jászberényi m. kir. mezőgazdasági szakiskola hatvani vándorgyűléséről.

Telepítési akció Ecséden.

A magyar növénynevelés szereplése az idei Országos Mezőgazdasági kiállításon.

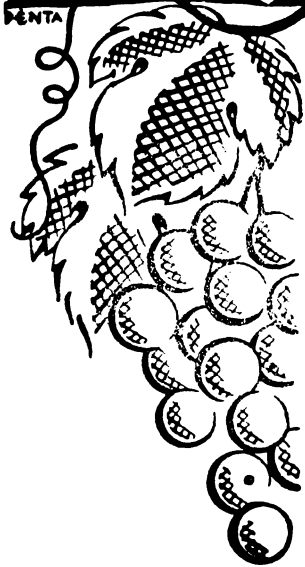
A Hatvani Népbank 45-ik évi közgyűlése. Irodalom.

Továbbá hírek, beszámolók a megye minden részéből.

HATVAN
1938. MÁRCIUS HÓ 15
IX. ÉVF. 5. SZÁM.

Agrária

PENTA

SZŐLŐTELEPÍTŐ R. T.
BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 26.
Telefon: 1-14-0-44, 1-18-4-64.

SZŐLŐOJTVÁNY
♦♦ HAZAI ♦♦
GYÖKERES ÉS
SIMA VESSZŐ
ÉS AMERIKAI
ALANYVESSZŐ

Ripári anyatelep az ecsédi telepen.

Különleges csemegeszőlő fajok:

Fehér fajták.

Afus Ali
Erzsébet királyné emléke
Matiász Pipiske
Szauter Gusztáv
Szőlőkeretek királynőjemusc.

Tompa Mihály chass.
Vörösmarty M. musc.

Vörös fajták.

Matiász Jánosné chass.
Szauter Gusztávné musc.

Az élénk érdeklődésre való tekintettel ajánlatos az előjegyzés.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER ELŐFIZETESI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

Uj Márciust várunk!

Irta: Atzél Béla.

Trianoni keresztre feszítésünk 19 évében immár 90-edszer virradt fel ránk ama nagy Március örökszép emléke. Felvirradt, hogy messze világító szövetnekével beragyogja a sötét magyar éjszakát és reményeink hunyó zsarátnokát újból és újból felszítsa, hogy tudjunk hinni megint és bizni abban a jövőben, amely meg van írva a csillagokban a szomorú sorsu magyarság számára.

Hílet sugároznak ránk azok a napok. Melegük ma is tüzel, s ha gyújtó szikrát akarunk látni, akkor a márciusi szép napokra kell visszatekintenünk. S még jó, hogy a magyar történelem sok ilyen napot jegyzett fel, sok ilyen napot tart számon, mert különben szomorúságunkban és elhagyatottságunkban a kétségek martaléka lennénk. Pedig mi sem voltunk rosszabbak másoknál: mi álltuk a becsületes harcot nyílt sisakkal és tiszta homlokkal. Avagy talán ez volt a bűnünk? Talán a lélektisztaság, a becsületállás nem erény már többé? Az a tiszta fény, amely felragyogott ezeltől 90 esztendővel, áthallan ködbe kell burkolózzék, hogy pirulását elrejtse a hitványak és gazok gunyakacaja előtt? Hihetetlennek látszik és mégis így van! Így van! S ha nem élne bennünk a hit, hogy az eszme sugárzását időnként ha eltakarhatják is sötét fellegek, mégis egyszer felragyog az igazság napja és áttör a hitványágból és gazságból szőtt fellegek sűrűjén, akkor, óh akkor nem lenne érdemes tovább élni! Akkor ám jöhetne a nagyszerű halál s ez megváltás lenne a trianoni keresztet hordó magyarság örök bánatára.

Nincs hát okunk a csüggedésre? Így is, úgy is megvirrad még valaha? Csüggednünk nem szabad! Ezt kiáltja felénk a magyar róna, ezt zúgja az erdők földreboruló lombkoronája, ezt suttogják a esörgedező patakok, ezt dörög a felettünk elvonuló vihar bömbölése, ezt példázza a rózsa kipattanó bimbója, s ezt csicsérgi a visszatérő fecskeraj a magyar fedél eresze alatt. Csüggednünk nem szabad! De! Ha szép reményink hajnaleszillagánál csak álmódó lélekkel várjuk az idők jobbrafordulását, ha nem dolgozik lelkünkben a vasakarát, ha nem tudunk eggyé válni, ha nem akarunk felemelkedni, ha jó nekünk itt a sárban is, akkor ám várjunk: hi-

szen megvirrad még valaha! Igen, megvirrad, de az a hajnal már nem a miénk lesz, az a világ már nem a mi világunk, hanem azoké, akik akarni tudnak és mernek, ha akarásuknak rugója hitványáságból és gazságból kovácsolódott is keményé!

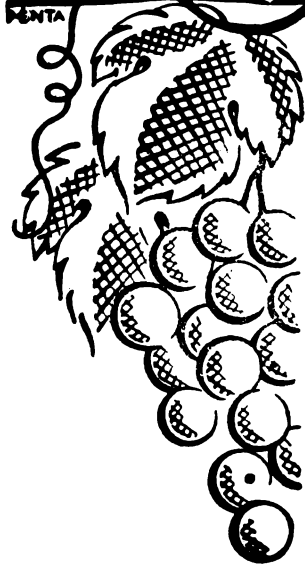
Lehet-e, szabad-e hogy ez verjen gyökeret a magyar lelkekben? Lehet-e, hogy a magyar sors már csak ezt tartja számunkra? Nem és nem! El kell jönnie a lelkek megújulásának, el kell jöjjön az új tavasz, az új március, amikor a mi lelkünk vágya új bimbóba pattan, hogy kihajtsa belőle a magyar élet, a magyar feltámadás csodaféja, amely alatt öreg és fiatal, koldus és gazdag egyaránt egymásra talál és testvérként ölelkezik össze. Ha a magyar sors még oly kemény is ma, ha magyarnak lenni ma azt jelenti is, hogy nincs hazánk, hogy koldus-szegényen járjuk kálváriás utunkat, mégis el kell jönnie a rügyfakadásnak, a mindent megváltó új Márciusnak! Legyen előttünk példaként ama nagy Március örök szépsége és szent tisztasága! Amikor szintén vajudtak az idők és születtek a nagy eszmék! De amikor egy tudott lenni a magyar egy szép és nagy gondolatnak szent hevületében! Ha akkor volt feladat és elvégezni való a talpig férfi, — az örök nemzet számára, úgy ma még több van, még szentebb, nagyobb van: új honfoglalás! Építés a romokon, építés a semmiből. Nem kell hozzá semmi más, csupán csak akarat! Amint akarni tudtak azok, akik megteremtették március idusát!

Szívjuk lelkünkbe magyar földünk lelkét, vé-rünkbe oltuk ősök honszerelmét s féltőn boruljunk minden magyar rögre, „hozzátapadván örökön-örök-rő”. Ezt a márciust várja az én magyar lelkem, ezért imádkozom este úgy, mint reggel! Jöjj hát új március! Hozz lángot a magyar szívekbe, tüzet a kialudni kész lelkekbe, hogy legyen itt újra szent egygyéforrása minden magyar szíveknek, hogy vagy ujhódjunk meg s utána éljük Istentől megszentelt tisztább életünket, vagy boruljon ránk az örök éjszaka örök sötétsége!

Véreim, magyarok! Március idusán emlékezzetek! Ne feledjétek! Dobbanjon ma össze a dacos magyar lelkek összessége határokon innen, határokon túl! Március idusán induljon meg az új honfoglalás, ma még talán csak a szívekben, de holnap, úgy lehet, már ott künn a végeken! Adja Isten, hogy úgy legyen!

Agrária

PÉNTA

SZŐLŐTELEPÍTŐ R. T.
BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 26.
Telefon: 1-14-0-44, 1-18-4-64.

SZŐLŐOJTVÁNY
♦♦ HAZAI ♦♦
GYÖKERES ÉS
SIMA VESSZÓ
ÉS AMERIKAI
ALANYVESSZÓ

Ripária anyatelep az ecsédi telepen.

Különleges csemegeszőlő fajok:

Fehér fajták.

Afus Ali
Erzsébet királyné emléke
Matiász Pipiske
Szauder Gusztáv
Szőlőkertek királynőjemusc.

Tompa Mihály chass.
Vörösmarty M. musc.

Vörös fajták.

Matiász Jánosné chass.
Szauder Gusztávné musc.

Az élénk érdeklődésre való tekintettel ajánlatos az előjegyzés.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER ELŐFIZETESI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

Uj Márciust várunk!

Irta: Atzél Béla.

Trianoni keresztre feszítésünk 19. évében immár 90-edszer virradt fel ránk ama nagy Március örökszép emléke. Felvirradt, hogy messze világító szövetnekével beragyogja a sötét magyar éjszakát és reményeink hunyó zsarátnokát újból és újból felszítsa, hogy tudjunk hinni megint és bizni abban a jövőben, amely meg van írva a csillagokban a szomorú sorsu magyarság számára.

Hitet sugároznak ránk azok a napok. Melegük ma is tüzel, s ha gyújtó szikrát akarunk látni, akkor a márciusi szép napokra kell visszatekintenünk. S még jó, hogy a magyar történelem sok ilyen napot jegyzett fel, sok ilyen napot tart számon, mert különben szomorúságunkban és elhagyatottságunkban a kétségek martaléka lennénk. Pedig mi sem voltunk rosszabbak másoknál; mi álltuk a becsületes harcot nyílt sisakkal és tiszta homlokkal. Avagy talán ez volt a hűnünk? Talán a lélektisztaság, a becsületállás nem erény már többé? Az a tiszta fény, amely felragyogott ez előtt 90 esztendővel, áthallan ködbe kell burkolózzék, hogy pirulását elrejtse a hitványak és gazok gunyakaja előtt? Hihetetlennek látszik és mégis így van! Így van! S ha nem élne bennünk a hit, hogy az eszme sugárzását időnként ha eltakarhatják is sötét fellegek, mégis egyszer felragyog az igazság napja és állór a hitványságból és gasszágából szőtt fellegek sűrűjén, akkor, óh akkor nem lenne érdemes tovább élni! Akkor ám jöhetne a nagyszerű halál s ez megváltás lenne a trianoni keresztet hordó magyarság örök bánatára.

Nincs hát okunk a csüggedésre? Így is, úgy is megvirrad még valaha? Csüggednünk nem szabad! Ezt kiáltja felénk a magyar róna, ezt zugja az erdők földreboruló lombkoronája, ezt suttojják a csörgedező patakok, ezt dörgi a felettünk elvonuló vihar bömbölése, ezt példázza a rózsza kipattanó bimbója, s ezt csicsergi a visszatérő fecskeraj a magyar fedél eresze alatt. Csüggednünk nem szabad! De! Ha szép reményink hajnalesillagánál csak álmódó lélekkel várjuk az idők jobbrafordulását, ha nem dolgozik lelkünkben a vasakarat, ha nem tudunk eggyé válni, ha nem akarunk felemelkedni, ha jó nekünk itt a sárban is, akkor ám várjunk: hiszen

megvirrad még valaha! Igen, megvirrad, de az a hajnal már nem a miénk lesz, az a világ már nem a mi világunk, hanem azoké, akik akarni tudnak és mernek, ha akarásuknak rugója hitványságból és gasszágából kovácsolódtott is keménnyé!

Lehet-e, szabad-e hogy ez verjen gyökeret a magyar lelkekben? Lehet-e, hogy a magyar sors már csak ezt tartja számunkra? Nem és nem! El kell jönnie a lelkek megújulásának, el kell jöjjön az új tavasz, az új március, amikor a mi lelkünk vágya új bimbóba pattan, hogy kihajtsa belőle a magyar élet, a magyar feltámadás csodafűje, amely alatt öreg és fiatal, koldus és gazdag egyaránt egymásra talál és testvérként ölelkezik össze. Ha a magyar sors még oly kemény is ma, ha magyarnak lenni ma azt jelenti is, hogy nincs hazánk, hogy koldus-szegényen járjuk kálváriás utunkat, mégis el kell jönnie a rügyfakadásnak, a mindent megváltó új Márciusnak! Legyen előttünk példaként ama nagy Március örök szépsége és szent tisztasága! Amikor szintén vajudtak az idők és születtek a nagy eszmék! De amikor egy tudott lenni a magyar egy szép és nagy gondolatnak szent hevületében! Ha akkor volt feladat és elvégezni való a talpig férfi, — az örök nemzet számára, úgy ma még több van, még szentebb, nagyobb van: új honfoglalás! Építés a romokon, építés a semmiből. Nem kell hozzá semmi más, csupán csak akarat! Amint akarni tudtak azok, akik megleremlték március idusát!

Szirjuk lelkünkbe magyar földünk lelkét, vé-rünkbe oltuk ősök honszerelmét s féltőn boruljunk minden magyar rögre, „hozzátapadván örökön-örök-re”. Ezt a márciust várja az én magyar lelkem, ezért imádkozom este úgy, mint reggel! Jöjj hát új március! Hozz lángot a magyar szivekbe, tüzet a kialudni kész lelkekbe, hogy legyen itt újra szent egygyóforrása minden magyar szívek, hogy vagy ujhódjunk meg s utána éljük Istentől megszentelt tisztább életünket, vagy boruljon ránk az örök éjszaka örök sötétsége!

Véreim, magyarok! Március idusán emlékeztek! Ne feledjétek! Dobbanjon ma össze a dacos magyar lelkek összessége határokon innen, határokon túl! Március idusán induljon meg az új honfoglalás, ma még talán csak a szivekben, de holnap, úgy lehet, már ott künn a végeken! Adj a Isten, hogy úgy legyen!

Darányi Kálmán miniszterelnök történelmi jelentőségű beszéde Győrben.

Rövid néhány napja csupán, hogy elhangzott Győrben Darányi Kálmán miniszterelnök történelmi jelentőségű beszéde. Az azóta lefolyt európai események a legfrappánsabban igazolták, hogy milyen élet-szükséglet a magyar nemzetre nézve a magyar miniszterelnök elgondolásának testet öllése.

Amikor ilyen sorsdöntő órákat él Európa, és máról holnapra olyan meglepetések érik a világot, amelyek következménye beláthatatlan, — kell, hogy a nemzet felkészülve várja a történelmi pillanatot, amelyben megadatik neki a cselekvés lehetősége.

A kormányelnök bölcs és előrelátó elhatározása, — hogy nemzeti belső kölesönnel a magyar nemzet becsületének örét, — a magyar jövő biztosítékát és kimmunkálóját: a magyar honvédséget oly mértékben fejleszti ki, amelyre a helyzet kényszerítése folytán parancsoló szükség van, — kell, hogy minden magyar ember lelkében a legmelegebb fogadtatásra találjon. Mert nincs az az anyagi áldozat, amelyet ne szívesen kellene teljesíteni, a szent célra.

A kormányelnök bölcsességét mutatja a másik elhatározása, amelyet nemesen érző szociális lelke sugallt, hogy erőteljesebben nyul hozzá a szegénysorsban küzködő tömegek életlehetőségeinek jobbrafordításához.

Az áldozatok meghozásánál éreznie és tudnia kell mindenkinek, hogy nemesak emberi, de nemzeti kötelességet teljesít akkor, amikor sínylődő magyar testvérei sorsának megjavításához hozzájárul anyagi áldozatával, — amelyből a jobb és több kenyeret adó munkaalcalom fog megszületni.

A kormányelnök nagyszerű elgondolása nem a nyomor pillanatokig tartó enyhülést, hanem a szegény sorsban lévő nép helyzetének gyökeres megráztogatását célozza.

Bizton remélik, hogy a nagyvonalú terr megvalósításával kapcsolatban a nemzet fiai lélekben összefonódva megteremtik a nehéz idők parancsolta fegyelmet és nyugalmat és félretéve minden kiesingyes pártérdeket, — vállalva munkálkodnak az ország jobb jövőjének előkészítésén.

Petro Kálmán dr. interpellációja a szesz-törvényről.

Eger népszerű országgyűlési képviselője dr. Petro Kálmán az elmúlt héten nagy figyelmet keltő interpellációt mondott a képviselőházban az új szesz-törvényről. Petro képviselő nagy felkészültséggel mutatott rá a magyar bortermelés érdekében szükséges új szesz-törvény késedelmének káros jelenségeire. Élesen támadta a Szeszértékesítő R.-T.-t, amelynek magatartása dr. Petro szavai szerint — „dölyfös és fennhéjázó, s demagógiáját előbb kellene elnémítani, mint ahogy Szálasi Feriékhez hozzányultak.” A magyar bortermelés érdekében kérte dr. Petro, hogy az új szesz-törvény javaslatát, amelyet néhai Gömbös Gyula miniszterelnök is megígért már, mielőbb terjeszse be a pénzügyminiszter.

Eger képviselőjének felőrási interpellációját az egész Ház igen nagy érdeklődése kísérte. Érdekes és jellemző, hogy az interpellációt igen meleg rokonszenvenvel fogadta és megtapsolta a Nemzeti Egység Pártja, amelynek képviselői állandóan helyeselték dr. Petro, pártönkivüli ellenzéki képviselő komoly szavait. — Ellenben a dr. Petro háta mögött ülő ellenzék teljesen néma maradt. Még egy jellemző adat az interpellációhoz, hogy a fővárosi sajtó egy szóval sem emlékezett meg az interpellációnak a szesz-kartellre vonatkozó részéről.

A „Hevesvármegye” munkatársa ebben az ügyben beszélgetést folytatott dr. Petro Kálmán képviselővel, aki kérdéseinkre a következőkben válaszolt: „Megtiszteltetlek, hogy az új szesz-törvény érdekében és a szesz-kartell mai túlzott méretű gazdasági hatalmának csökkentése vegett elmondott interpellációm a sajtó nagyrészben, vagy teljesen elhallgatja. Ennek is meg van a maga oka, de az okot most nem kívánom részletezni. Engem ez a körülmény nem érint. Nem hálás feladat részemre a gazdasági erők bizonyos láthatatlan frontja ellen vívott küzdelem, de örömmel és lelkesedéssel vegzem a vállalt munkát, mert bizom benne, hogy az új szesz-törvény egyszer mégis csak elkészül s ez a törvény a szőlősgazdák és szőlőmunkások százazreinek érdekében letöri a szesz-kartell mai hatalmát. A következő interpellációm már is bejelentettem, ugyanebben a tárgyban és azt még Husvét előtt el fogom mondani. Mult heti interpellációm nyomtatott szövegben is eljut az érdekeltséghez, mert a képviselőházi naplónak ebből a részből felezer példányt szétküldünk.”

Monori Mag

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-ÚT 7.

MOST MEGJELENT ÚJ TAVASZI KÉPES FŐÁRJEGYZÉKÜNKET

BÁRKI KIVÁNSÁGÁRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE MEGKÜLDJÜK!

Uti mozaikok a harmadik Birodalomból.

Írta: Dr. Beökönyl László

20 óra 45 perc! Lassan kigördül a keleti pályaudvarról a berlini gyors. Elgondolkodva nézem a tovalutó fényeket, előltem egy négyhetes európai utbenyomásai és élményei. Egy utitársam van, hamarosan összeismerkedünk. Egy berlini posztókereskedő, nyaralni volt a magyar tengeren. Beszélgetünk különböző dolgokról, majd igyekszem ráterelni a szót a mai Németországra, de hiába, süket fülekre találok. Nem nyilatkozik, — tehát nyilván nem hive a mai rendszernek s ez még érdekesebbé teszi őt előltem. Elhatározom, szólásra fogom bírni. Megmondom nem utazom Berlinbe, csak Prágáig. Ő sem, látni szeretné szintén a Hradzsint, marad egy fél napig, én egy egész napig, tehát megmondhatja őszintén véleményét Hitlerrel, hiszen nem együtt lépjük át a határt, nem kell félnie, hogy feljelentem. Így is nehezen tudom őt szóra bírni. Együtt reggelizünk a Wencel téren, végre utitársam megszólal: "Tudom, hogy önt érdekli, mi a véleményem Németországról, adja szavát rá, hogy csak este utazik, el fogok magának mondani egyet-mást, miből majd megláthatja, mi sokunknak véleménye e mai birodalomról". Szavamat adtam, — Mesélt sokat, hosszú lenne azt elmondani, talán nem is fontos. Lehet, hogy elfogult volt. Én csak eltűnődtem, mikor magamra maradtam azon, hogy egy „szabad” német állampolgárnak milyen biztonsági bástyával kell magát körülvennie, ha őszintén akar nyilatkozni politikai nézetéről...

Németországban nagyon rossz a vendéglői kiszolgálás. Husz percem volt Kasselban a vonat indulásáig, a nagy melegben jól esett volna egy pohár sör. Megrendeltem. Az óra mutatója veszedelmesen haladt előre, idegesen néztem, mikor jelenik meg pincérem, de hiába, nem jött. Lapozgattam a magyar újságot, melyet pár perccel előbb vettem a pályaudvaron, ezt láthatta meg német szomszédom a velem szemben lévő asztalnál. Egyszere feláll, felém tart, majd ezt mondja: „Uram, ugye Ön sört rendelt?” „Igen”, feleltem, „csak nem hozzák és öt perc múlva indul a vonatom.” Szó nélkül sarkon fordult, de egy perc múlva ismét megjelent és letette előltem a pohár sört. Meglepődve, megilletődve rebegtem: „Köszönöm”. Udvarias barátomnak egy arcizma sem rándult meg, csak ennyit mondott: „Ne köszönjön semmit. Láttam, hogy ön idegen és miután a Führer megparancsolta nekünk, hogy a külföldiekkel szemben udvariasak legyünk, elhoztam önnek sörét.” Megbiccentette a fejét és visszaült helyére. Nem tudtam semmit szólni, felugrottam, letettem 50 Pfenniget az asztalra és rohantam a vonathoz.

Egy német barátommal róttam a düsseldorfi kiállítás pavillonjait. A kiállítás részét képezte a III. Birodalom egyik jellegzetes intézménye, egy munkatábor. Végimentünk. Mindenütt készségesen magyarázgatták nekünk, hogy hány ezer ifju dolgozik a táborokban Németország területén, hány ezer hektárt varázsoltak termőfölddé, hány kilométer utat építettek, hány elesett szegény embernek nyújtanak segítséget, milyen katonás fegyelemmel, de örömmel teljesítik kötelességüket és milyen fontos az, hogy a német állampolgár, ne csak mint katona, de mint békés polgár is adjon egy évet az államnak életéből. El kell ismernem, minden, amit láttam, nagyszerű volt. Pár száz méterrel tovább egy újabb tábor, hatalmas

betűk a bejáratnál: B. D. M. (Bund deutscher Mädchen) Ez a női munkatábor, itt egy csinos, egészségtől duzzadó lány a vezetőnk. Épen ugy kötelező itt is az egyenruha mint a férfítáborban. Megtudjuk, mik azok a feladatok, melyeket a női tábor végez. A falu népének oktatása, sokgyermekes anyák kiegészítése, ápolónői szolgálat teljesítése, háztartási gazdasági munka. Mindez munkakörükbe tartozik. Nem tagadható, szebbnél szebb szociális célkitűzése van a táborunknak és csak diszkrét válik a nagy nemzetellenesnek ezen intézmény. Nem is maradok adós az elismeréssel és elragadtatással tárgyaljuk meg barátommal a látottakat. „Látja,” szólal meg, „ez a nagyszerű a mai Németországban, hogy míg a férfi munkatábor kötelező, addig a nők nem akarván elmaradni mögöttünk, csupa lelkesedésből, szabadon és önként vállalják az egy éves munkaszolgálatot.” Lehetőleg még csak fokozódott elragadtatásom, de barátom csakhamar folytatta: „Az persze természetes, hogy ha egy nő nem vesz részt a munkaszolgálaton, az Németországban nem kap állást.” Egy kissé elkomorultam és csak ennyit jegyeztem meg: „Ezt nevezik önök „önkéntes” és „szabad” szolgálatnak?”

Weimarban délután elmentem a gyönyörű strandfürdőbe, melynél kevés szebbet láttam. Itt elsőrangú a kiszolgálás és — ezt megszívlelnék hazai fürdőink — a beléptidij kiszolgálással együtt 30 Pfennig azaz 46 fillér. Meleg augusztusi délután volt, élveztem a hűs hullámokat és a nap már nyugvóban volt, amikor az utolsók között, elhagytam a fürdőt. Elég messze laktam és már vagy öt perce meheltem, mikor észrevettem, hogy fürdőfelszerelésemet ott felejtettem. Nem mentem vissza, csak másnap reggel. Egy szót szóltam és már átadták az otfelejtett ruhákat. Köszönetemet egy márka borralaló kíséretében akartam kifejezni, de ekkor megszólalt a ruhatáros: „Uram, nem fogadhatom el, mert a talált dolgot visszaadni nem kegy, hanem kötelesség”... és visszavolta a márkát...

Kassel felől jövet, el akartam érn Koblenzben a kölni vonatot, de menetrend szerint csak 4 perc időm volt. Megkérdeztem Wetzlarban az állomáson, hogy vajon számíthatok-e biztosan rá, hogy a vonat pontosan ér Koblenzbe? A felelet ennyi volt: „Természetesen, Uram, ne felejtse el, hogy a birodalmi vasutakon utazik.” — Nem felejttem el, mert a vonat pontosan ott volt és a négy perc idő elengedő volt az átszállásra...

Aachentól a belga határ felé egy német mérnökkel utaztam. A párisi világkiállításra ment, onnét Délnyugat-Afrikába, mert mint mondta, szükség van ott német erőkre már most, hogy két év múlva, ha visszakapják gyarmataikat, a német munka minél gyorsabban megindulhasson. Ő ilyen pionir akar lenni. Elmosolyodtam és csak annyit kérdeztem: „Olyan biztos Ön abban, hogy két év múlva tényleg az önöké lesz.” Röviden felelt: „Természetesen” — Elbeszélgettünk a franciákról, jól ismerte őket és egy pár apró esettel jellemezte őket. Rátértünk németországi utamra, benyomásaimra. Sok minden szóba került. Elmondítottam neki az itt leírt néhány apróságot is. „Lássa,” mondotta, „elismerem, hogy ön jól ismeri országunkat, érdekes megfigyelései vannak, de azért olyan mint minden külföldi, nem tud behelyezkedni a mai német gondolkodásba, — Ha ma Hitler olyan vaskézzel vezeti a birodalmat, hogy kisszámu

belső ellenségeit még külföldön is elnémitja, ha a német állampolgár a Führer parancsára nem rest önnök, a külföldinek, a pincér helyett a söit az asztalára tenni, ha mi kötelességérzetünkben és lelkesedésünkben odáig tudunk menni, hogy a kényszer szabadsággá válik előttünk, ha visszaadjuk a borral, mert nem szolgáltunk rá, ha olyan kínosan precízek vagyunk, hogy nem készelnek vonataink, ez önöknek talán furcsa lehet, de mi úgy hisszük, hogy mindebben rejlik a mi erőnk. Ön mosolygott, mikor a gyarmatokról beszélve azt mondottam „természetesen”. Ön előtt ez a kijelentés biztosan jellemző megnyilvánulása! sz a német önteltségnek. Vegye be ezt is jellegzetes apróságai közé.”

Elgondolkodtam, talán neki volt igaza!.. Vona-
natunk lassított, befutottunk a bruxellesi pályaudvarra.
En leszálltam, ő ott állott az ablakban felemelt kézzel
és bucsuzott: „Heil Hitler! Auf Wiedersehen!”

Százhetvenezer pengős zöldkeresztes egészségügyi beruházásokat terveznek Hevesmegyében.

Dr. Czékkel Ferenc m. kir. tisztifőorvos a nagyszabású
népegészségügyi beruházási tervéről.

Az új zöldkeresztes intézmények létesítése ügyében *Okolicsányi Imre* alispán hivatalában néhány nappal ezelőtt nagyfontosságú értekezlet volt, amelyen *dr. Hedry Lőrinc* főispán, *Okolicsányi Imre* alispán, *dr. Gaál András* egészségügyi főfelügyelő és *dr. Czékkel Ferenc* m. kir. tisztifőorvos vettek részt. A „Hevesvármegye” munkalársa az értekezlet eredményeiről beszámolást folytatott *dr. Czékkel Ferenc* m. kir. tisztifőorvossal, aki a következőket mondta:

Értekezletünkön *dr. Gaál András* főfelügyelő ur a következő zöldkeresztes segélyeket helyezte kilátásba a megye egyes községeiben:

1. Nagy egészségház *Pétervárára*, Zöldkeresztes segély 20.000 P. A község ad 5000 P.-t és telket.
2. Nagy egészségház *Tiszafüred*, Zöldkeresztes segély 20.000 P. A község ad 5000 P.-t és telket.
3. Egészségház *Tiszaörs*, Zöldkeresztes segély 13.000 P. A község ad 2000 P.-t és telket.
4. Egészségház *Recsk*, Zöldkeresztes segély 14.000 P. A község ad 1000 P.-t és telket.
5. Egészségház *Tarnalelesz*, Zöldkeresztes segély 14.000 P. A község ad 1000 P.-t és telket.
6. Kis egészségház *Atkár*, Zöldkeresztes segély 4000 P. A község ad telket.
7. Kis egészségház *Gyöngyöshalász*, Zöldkeresztes segély 4000 P. A község ad telket.
8. Kis egészségház *Nagyiván*, Zöldkeresztes segély 4000 P. A község ad telket.
9. Kis egészségház *Abasár*, Zöldkeresztes segély 4000 P. A község ad telket.
10. Kis egészségház *Sirok*, Zöldkeresztes segély 4000 P. A község ad telket.
11. Kis egészségház *Egerben*, Zöldkeresztes segély 4000 P. A község ad telket.
12. Fürdőberendezés a község által épített egészségházhhoz. *Adács*, Zöldkeresztes segély 6000 P.
13. Fürdőberendezés a község által épített egészségházhhoz *Vámosgyörk*, Zöldkeresztes segély 6000 P.
14. Fürdőberendezés a község által épített egészségházhhoz *Gyöngyössolymos*, Zöldkeresztes segély 5000 P.

A fenti, *dr. Gaál András* ur által is elfogadott és beállított intézményeken kívül az értekezlet még az alábbi intézmények létesítésének lehetővé tételét kérte.

15. Egészségház *Detk*, Zöldkeresztes segély 12.000 P. A község ad 3000 P.-t és telket.

16. Egészségház *Verpelét*, Zöldkeresztes segély 12.000 P. A község ad 3000 P.-t és telket.

17. Egészségház *Kömlő*, Zöldkeresztes segély 12.000 P. A község ad 3000 P.-t és telket.

A magam részéről mint tisztli főorvos ezek után még azt kértem, hogy

18. Egészségház, 12.000 P. Zöldkeresztes segéllyel, 3000 P. és telek községi hozzájárulással *Pásztón* is létesíttessék, hogy így a zöldkeresztes munka első gócpontjával a hatvani járás is ellátassék. E kérelem teljesítésére azonban sem az értekezletől, sem *Dr. Gaál András* urtól biztató választ nem kaptam. *Dr. Gaál András* ur kijelentette, hogy segélyt szívesen és elsősorban odajuttatnak, ahol a község részéről is áldozatkészséget látnak. Példák erre *Adács*, *Gyöngyössolymos* és *Vámosgyörk* községek, melyek egészségházaik létesítését önmaguk kezdeményezték és önerejükben indultak meg.”

Joó Gyula egri ipartestületi elnök harmincéves jubileuma.

Kedves háziünnepe volt a napokban az egri ipartestületnek és az egri iparos társadalomnak. *Joó Gyula* vízvezetékcsereles vállalkozó és géplakatos mester most töltötte be önálló iparosi működésének harmincadik évét. A harmincéves jubileum alkalmából a köztisztviselőiben álló ipartestületi elnökök igen sokan fejezték ki jókívánságaikat. Az üdvözlők sorában résztvevett a miskolci Kereskedelmi és Iparkamara kiküldötte is. Az egri iparos társadalom, sőt egész Eger polgársága együtt érez ezekkel a jókívánságokkal, mert *Joó Gyula* egyike azon keveseknek, aki szorgalmas és becsületes munkájával, szerény és kedves modorával a magyaros iparos életben ritka szép és sikeres pályát futott be három évtized alatt és követendő példának állíthatjuk az új iparos nemzedék elé, hogy így lehet és kell bafelé jólétet és nyugodt életet, kifelé pedig megbecsülést és elismerést szereznie a magyar iparosnak.

ELADÓ

gyümölcsfák,

1—4 évesek, bokorrózsák
és Thuják 50—100 cm.
magasak.

Árjegyzéket bérmentve küld:

Keserű Bálint

gyümölcsfaiskolája.

Pusztamonostor.

Szolnok megye.

Emlékezzünk régiekről...

A háború első idejéből.

A 10/II. hadtápszázlőalj a tizes honvédoknak, meg a hatvanas gyalogosoknak a népfelkelőiből alakult meg. Mikor a puskát a kezükbe kapták, éppen olyan biztosan csinálták a fegyverfogásokat, mint a sorhadbeliek. Izmaik jól feszültek. A katonai fegyverem emléke még élenken élt bennük. Hangulatuk lelkes volt. — Szívük, lelkük lángolóan magyar volt. De nem is lehetett másként, hiszen hevesmegyeiek voltak mindnyájan.

Tiszteletudásukra és tapintatos megérzésüknek érdekes tünetére bukkanlam mindjárt az első napon. Ennek megértéséhez tudni kell, hogy a mozgósításkor mi, öreg volt tartalékos, akkor már szintén népfelkelő tiszték a békében legutóljára viselt tiszti sarszival vonultunk be, tehát én is, meg a századomhoz beosztott négy szakaszparancsnok is mind hadnagyok voltunk. — A „gyerekarcú hadnagyról” szóló dalt, mely oly népszerű volt a háború elején, semmi esetre sem rólunk írták. — Az én századom legénysége, ma sem tudom kitől indulhatott ez ki, de talán nem is indult ki senkitől, hanem spontán eredt abból az elgondolásból, hogy a századparancsnokot mégis valamivel magasabb megismerettség illetné meg, mint a többi hadnagy urat, engem az első perctől fogva: „századparancsnok úrnak” titulált. Bár ez nem volt egészen szabályzat-szerű, de mert a valóságnak is megfelelt és mert kiéreztem belőle a megismeretési tendenciát, ez ellen a címzés ellen soha nem tiltakoztam, sőt elnézték azt a magasabb parancsnokságok is, melyek békében dehogyan engedtek volna meg ilyen extravaganciát. — Dehát a háborúban — sokszor csikorogtak bár e miatt a k. und k. fogak — meg azt is elnézték, hogy a közös ezredek menetszázadai a békében oly sokszor letépett „Feltzen” alatt, a magyar trikolor alatt meneteljenek felvirágozottan a pályaudvar felé.

A megszervezés és felszerelés legelső napjaiban a makkári uti iskola egyik tantermében ütöttük fel a század irodát.

Az udvaron vígan harsogott a háború legelején született katonadaloknak talán legelsője, amelyik úgy kezdődött, hogy:

„Megállj, megállj, kutya Szerbia...”

A notázás behangzott a századirodába, ahol én a „katedrán” kinlódtam a kimutatások rubrikáival, miközben a Nagyivánról való Kis János „századküldönc” a legutolsó padban csendben és tisztességtudóan, a csámcsogást lehetőleg lehalkítva rágogatta a prófuntot — mert a baka, ha nincs „Bescheftigungja”, mindig eszik.

Kiss János századküldönc tudnivaló lélek volt és csendes kérődzése közben tágra nyitott szemekkel nézte az iskolaterem falait díszítő szemléltető táblákon az egzotikus állatokat, majd Európa nagy térképére esett tekintete. Csendes motoszkálással feltápaszkodott, markába összesöpörte a prófunt szét-szóródott morzsáit, ripacsos vasnyelű bicskájának pengéjét beletörülte a nadrágja szárába a comb alsó tájain, akkurátusan belesüllyesztette a zsebébe s amennyire a szöges bakancs engedte, óvalos léptekkel a nagy fali térkép elé állt és nézegette nagy érdeklődéssel.

Látszott rajta, hogy valamit nagyon keres rajta, de csak nem találja meg. — Hiába, negyvenkét esztendő volt már Kis János és régen volt az, hogy „kijárta” a vasárnapi iskolát. — Azóta se látott tér-

képet, hát elfelejtette, hogy mi hol van rajta.

Mikor látta, hogy szünet állott be a munkámban, megszólalt Kis János:

— Századparancsnok úrnak alássan jelentem, tesszen má nekem megmutatni, hogy hun van az a Szirbia?

Odamentem és miután körül kanyarítottam neki Magyarországnak, meg a monarchiának a határait, rámutattam Szerbiára, körülkanyarítottam azt is.

Kis János erre csak ennyit szólott:

— Kicsi. —

Aztán megkérdezte, hogy hát Belgium hol van, mert hát ott is folyt már a háború.

Megmutatom azt is. — Erre is csak az volt a felelete:

— Ez is kicsi. —

— Hát Oroszország melyik?

Körülkanyarítottam azt is.

Kis János nyelt egy nagyot:

— Ebből már lesz mit elvenni. —

Igy indult neki a 10/II. hadtápszázlőalj a nagy háborúnak.

Öreg Vitéz.

Huszonnégy Murillo kép társaságában.

Irtá: Hevesy Gusztávnó.

(Folytatás.)

Raffaellen kívül Murillo az egyetlen, aki a művészetben az anyaság megdicsőítését felülmulthatatlan bájjal, varázssal tudja adni. Természetes, hogy művészelete minden asszony szívéhez közel férközik.

Rögtön láttam, hogy az általa festett 30 szepőlőten Fogantatás, a híres Conception, vagy másként Immaculata kép közül 4 itt van. Az összes spanyol festők együttvéve nem festettek ennyi Immaculatát.

A holdsarlón álló, összetett kezű csillagkoronás „purissima” szinte gyermeklányka az egyetlen, átszellemült asszony a másikon, szűzi fehér ruhája fölé kékszinű palástok borulnak, haja, mint puha, selyem sátor, omlik a vállára s a felhőkől angyalkák röpöködnék a Szűz szolgálatára.

Mindegyik egy-egy égi jelenés. Akár a gyönyörű arcu feleség, vagy a később apácává lett leánykója a művésznek volt a modell.

Mennyi simaság lágyaság, könnyedség omlik el Murillo képein. Jóság sugárzik le róluk, gyengéd szeretet látszik meg a sok-sok kis angyalkának festett gyermekképmáson. Kétségtelen, hogy a festő vallásos áhitata jelentkezik e képeken!

Korunk szellemétől valóban távoleső felfogásuk Murillo képei, még a realizmus is átszűrte, megfínomított módon nyilvánul meg nála. A kornak, — a 17-ik századnak s főleg az akkori spanyol népi léleknek nem lehet nálánál jellemzőbb festője.

Murillo művészetére nem voltak döntő befolyással az idegen művészek irányai, képei. Azt a két esztendőt, amit a 25 éves korában Madridba kerülő ifjú Murillo az ottani királyi festőműhelyben és iskolában Velasquez keze alatt eltöltött, nem követett több tanulmányut. Ugyszólván állandóan Sevillában élt, s ha tanulmányozta is Tizian, Van Dyck, Velasquez, Ribera, Zurbaran, Cano képeit, azoknak semmi hatása, nyoma sincs az ő művészetében. Murillo

maga alkotott magának egy stílust, önálló irányban fejlesztette művészetét.

Munkakedve, készsége telhetetlenül hajtotta újabb képcsodák alkotására, melyek közül több, mint 500 ismeretes, és a legtöbb köztük spanyol földön is maradt.

Mielőtt Madridba került volna Murillo, igen küzdelmes gyermekéveken kellett átesnie. — Nagyon szegény szülők gyermeke volt. — s mint 10 éves kis árvagyermek sokáig ide-oda hanyódott, míg végre bekerült Sevilla egyik jobbnevű festőműhelyébe. Itt inkább iparos volt, mint művész, vásári munkák gyártásával tengette életét.

Velasquez azonnal felismerte nála a homokban az aranyat, megkülönböztetett gondal foglalkozott ifjú földijével, szerette volna ott tartani maga mellett, — de Murillo érezte, hogy az ő lelke, művészele csak a napsugaras Andaluziában bontakozhat ki az-za, amivé rendeltetve van. — Az etikette-ben megmerevült spanyol királyi udvar borus menyországa nem adhatta azt a sok, — a látomások boldogságában ragyogó szentet, akik az ő lelki szemei előtt már bontakoztak.

Alig került vissza szülővárosába, hamarosan, — mondhatni egy csapásra olyan híres lett a 27 éves Murillo, hogy csak úgy versengtek érte a művészi képeket szerezni és festetni meg nem szünő kolostorok.

Itt van pl. a Szent Anya ölében ülő Kisdéd előtt térdelő, feleje lángoló szívet nyújtó Szt. Ágoston képe. Ezt az augusztinusuk festették, ugyisintén azt is, ahol az írásban és elmélkedésben elmerült szentnek megjelenik a Szentháromság. Gyönyörűek!

E képtár valaményi Murillo képe vallásos tárgyú, igen soknak valami látomás ábrázolása a témája.

A madridi kapucinus kolostor számára festett képsorozatból 17 került ide, mely képek keletkezése művészi szempontból itélve arra az időre esik, melyet Murillo művészele tetőpontjának tartanak.

Ahogy az egyes képeket néztem, egész halálozzan az az érzésem volt, hogy Murillo csak azért festett enyi sok Jézuskát, angyalkát, hogy szép gyermekeket ábrázolhasson, göndör hajjal, pisze orrocskaival, édesen mosolygó kerek arccskáival, husos, gömbölyű kis gödrös térdek és könyökök kedvéért. — A szárnyecska vagy a fénysugár csak olyan kiégésítő! A legfontosabb rajtuk a gyermeki őszinteség, közvetlenség.

Különösen kedvelte a spanyol származású Szt. Antalt ábrázolni a neki megjelent isteni Kisdéddel. Egyik képen imakönyvére álva kedveskedik a Szent Gyermekek a térdelve feleje hajló kámzsás, kezében lilomot tartó szentnek, a másikon pedig a Szent Anya maga teszi a szent karjaiba a széttártkaru, mezitelen kis el Nino-t. Így mondják spanyolosan: a Szt. Csecsemőt.

Ahol Szt. Józseffel ábrázolja Jézuskát, nekem úgy tűnt fel, mintha hiányozna az a megnevezhetetlen varázserő, ami az Anya és Gyermekek képekről minden himnusznál dallamosabban muzsikál felénk.

Szép a báránypás Ker. Szt. János kép is, szép, — de mert nincs rajta még csak egy angyalka sem, — nincs is rajta az a murilloszent, tiszta üdeség, az az égi derű, melyből érezzük, hogy a benne való gyönyörködés is megtisztító.

Látszik a két templomot építő pap képén, hogy itt a palástok, redők remekléssel örömet lelhetett a művész. Szt. Bonaventura világos reverendája olyan

puhán esik, ráncai, hajtásai oly élethűek, hogy szinte nem is csodálnánk, ha meglebbenne.

A Giralda tornyot tartó két szent nő; Justina és Rufina olyan szépek, hogy a világhíres Schönheitsgallerie-ben sincsenek szebbek.

Hogy Murillo lelkétől mennyire távol állt a borus események ábrázolása, bizonyítja, hogy csak egyszer festett mátyrumot, — Szt. Andrásét. E képtárban levő Piéta képet kétszer is megkérdeztem a teremőrtől, hogy biztosan Murillótól való-e? — de végeredményben csak akkor hittem el, mikor a megvásárolt albumban nyomtatásban is olvashattam.

Az alamizsnát osztó Szt. Tamás képét dupla csillaggal jelzik az utikönyvek. Erről a képről tartotta a művész, hogy legsikerültebb alkotása, életének legfőbb remekműve.

Nekem azonban mind köztött az a kétfő tetszett legjobban, melyekről most utóbbira lást, but not least, — ohajtok megemlékezni: „La virgen de la servilleta” az egyik, melynek olyan kedves története is van, hogy nem tudtam elhalasztani — csodáig:

Murillo egyszer az egyik kolostor vendége volt ebédre. A szakácsparter szerette volna tudni, hogyan ízlett a főztje a „menyország festőjének” és ebéd után meg is kérdezte tőle. — Miután a paterka nagyon érthette ezt az asszony-mesterséget, rejtőző elismerést kapott a tekintélyes konyhostól, sőt olyan megjegyzést is, hogy a finom ebédet hamarosan meg sem lehet hálálni.

Dehogy is nem, kapott az eléjtett szón a szemfüles szerzetes, — ha úgy érzi, hogy szívesen meghálálja, nosza, ne várjon vele, hanem fessen itt nekünk valamit hamar, az asztal mellett.

Itt? Mire? Hogyan? kérdezte a meglepődött művész, de mert a falpraesett ügyesség tetszett neki, nem mutatott ellenkezést.

„Erre ni” — kapta elő a barát a művész asztalkendőjét, hirtelen szétterítették előtte, festékért futottak, s 4 órai munkával elkészült a világ egyik legbűbajosabb madonnaképe, csak úgy fejből, modell nélkül, mert a barátkolostorban nem volt se asszony, se gyerek.

A feleség oly jól ismert szépséges arca, néz le róla, omló könnyű látvol a ragyogó haj bársonya felett, a Jézuska arcoskáján mintha egy kis pajkos-ságot leplező, gyermeki mosoly bujkálna.

A szalvéta vászonszövése szépen áttetszik a vékony festékréteg alatt mintha csak lehetett lenne az egész kép. Bájos, lélekig ható, szívet simogató ez a kép, — beismerem, : nehezemre esett megállni, hogy a gyönyörködés leikesedésében meg nem csókkoltam.

E kép előtt festőállványok csoportosulnak, tanulmányozzák, másolják szünet nélkül akár csak Raffael Madonna della Sediáját, a firenzei Pittiben, vagy a Sixtusi Madonnát a drezdai Zwingerben.

Lehet, hogy igaz ez a történet, de ha mese lenne is, olyan bájos, hogy jól esik igaznak tartani. Sevillában esküsznek rá, — viszont az utikönyvek sehol sem említik.

Én a sevillainak hiszek inkább!
(Folytatjuk)

**Ha eredményt akar
élni, hirdessen a
Hevesvármegyében.**

Légfűtés a jégkorszakban.

Írta: Dancza János*

A 80 méteres zuhanás elvégzte a fejsze feladatát. Összezúzva hevernek szerte a barlang előtt a derekvastagságú fatörzsek darabjai. Csipős szél fekszik a meredek sziklafalnak s a kiugrásokról lesodort porho beszítál a nyakunkhoz, ahogy a térdigérő hóból szedjük össze a tüzelőt. Bent a tágas csarnokban már száraz a talaj, csakhamar fellobog a hosszukás máglya. Beljebb, mint csiszolt kristályoszlopok meredeznek felfelé a jégstalagmitok. Az egyikből hamarosan párolgó tea lesz, ami jóleső melegséggel bizsergeli fagyos tagjainkat. A tűznél jobbról balról hamarosan kész a ketszemélyes vacok és pokrócainkba burkolózva nyújtózkodunk.

A tűz varázslatos szinompáival vibrál mellettem s lángnyelvei a saját muzsikájukra táncolnak. A fellele kapkodó lángnyelvek halk suttogó hanggal paszkolják a levegőt s a havas fatörzsek állandó sisseregő és folyó hangokat adnak. Néha szerterőpködő szikrák pattogva cifrázzák a dalt is meg a táncot is. A tulsó oldalról néha díszben és hangok zavarája a varázslatos muzsikát. Társam egy-egy horkantással áldoz az igazak álmának. En meg szokásomhoz híven gyönyörködöm a tűzben és a hatalmas rámban lassanként kilisztluló képen.

Nem vagyok szentimentális lélek, a limonádét ki nem állhatom, de ez a kegyetlen hidegségben ragyozó, csupa csillagokat mutató hatalmas kép, amit a barlangszűdá, ez a nagy időt élt sziklaráma keretez, mindig megfog és bámészkodásra készlet. A Vöröskő felől gurgulázó bagolysírást hoz a szél s az elnyújtott nyávogás figyelmeztet rá, hogy eleven képet bámulok, amelynek hangja is van. A barlangba be-szívító szél aztán iparkodik igazolni a bagoly bölcsességét. Áthúz a hatalmas parázskupacon és olyan pokoli hősséggel simogat, hogy megemelem a pokrócot.

Ez a forró lefűrdő újból eszembe juttatja az 1932. évi tapasztalataimat. Tartos, kemény hideg 20-22 C° terpszkedett több mint egy hétig az év februárjában a Bükkre. Ha kulacsaink, vagy az előtte való este főzött főzelek nem állt közel a tűzhöz, hamarosan jégge fagyott. A Füzérkö-barlangban dolgoztunk ekkortájt s az átjáró típusu, azaz kétvilásu barlangban, minden porcikánkat átjárja a barlangon áthúzó huzat. Az ebédet is csak úgy kutyafuttában kapkodtuk be, ezután vagy táncolt, vagy csakány után nyult, aki nem akart fázni.

Csak hogy néha az agyagból kiforduló leletek miatt munkaközben is piszmogni kellett s bizony ilyenkor nem igen tudtuk volna összeérinteni az öt-

* Dancza Jánost, az egri Bükk hírneves barlangkutatóját nem kell külön bemutatnunk olvasóinknak. A napisajtó sűrűn megemlekezik most folyó nagy munkájáról is, amelynek célja egy 5-6 km. hosszú cseppkőbarlang feltárása. SZERK.

ujjunk hegyét. Ilyenkor aztán mondogattuk is hogy: no a kutyának kívánunk ilyen lakást és váltig csodálkoztunk azon, hogy a jégkorszak alatt nem fagytak bele az emberek. Mikor aztán már versenyt köhöttünk meg hatalmas tüsszentéselkel még az éjszakai álmunkból is fel-felriasztottuk egymást, csak kiokoskodtunk valamit. Befogtuk melegítőnek azt a cudar huzatot!... Olyan helyre raktuk a tüzet, ahol keresztül huzott rajta a levegő és nagy meglepődéssel tapasztaltuk, hogy most már nem hűt, hanem fűt.

Volt egy kis beöblösödés, ahol nagyszerűen megfeküdt a légáramlás és éppen ezért azelőtt nem is vágyakoztunk ott heverészni. A pompás légfűtés bevezetése óta meg éppen itt húzódtunk össze ebédelni. A munka előre haladtával aztán kitént, hogy nincs új a nap alatt. A barlang egykori lakóinak hosszukás alakú tűzhelyét illetve maradványait, ugyan azon a helyen találtuk meg, ahová mi is tüzet raktunk. Az említett beöblösödésben ugylátszik nemcsak mi éreztük jól magunkat, hanem a barlang őslakói is mert a kéziszközök ugyszólván mind innét kerültek elő. Akkor nem sokat törődtem a dologgal, de csakhamar egy másik hasonló típusu barlangban újból tapasztalnom kellett, hogy a jégkorszak emberei sem voltak híján a találmányságnak, ha fázott az irhájuk.

Az említett barlanghoz mintegy óra járásnyira fekszik az u. n. Galyalyuk. Elhatároztam, hogy próbaátást végzek benne, hiszen pompás helyen, völgykatlan peremében nyílik, csak az a baja, hogy huzatos, aztán annak idején a nagy ragadozók is könnyebben hozzá férközhettek az álombaszenderütek irhájához. De hátha...?

A próbagödör anyagát a barlang kisebb nyílása felé lapátoltuk, csak hogy néhány lapát anyag odadobása után, ki merre lát iszkoltunk kifelé a barlangból. Ugyanis a kitöltés teteje a huzat következtében rendkívül száraz s mintegy 4 cm. vastagságban finom por volt, amit aztán a huzat porfelhő alakjában hozott vissza a barlangba. Mérgeződve és köpködve vártuk, hogy a por kitakarodjon a barlangból. El kellett torlaszolnunk a kisebb nyílást, hogy a munkát huzatmentesen folytathassuk.

A későbbi ásatás során aztán kitént, hogy csak egyetlen tűzhely nyomát találtuk és pedig pontosan azon a helyen, ahová mi a próbagödör anyagát hanytunk. A tűzhely azonban csaknem teljes szélességében kitöltötte a nyílást, a barlanggal összekötő rövid folyosót, ami amellelt tanuskodott, hogy ember nem húzóthatott meg mellette. Hát akkor miért ide rakott tüzet? -- löprengtem rajta. Aztán eszembe jutott, hogy hogyan jártunk a próbagödör ásásnál és kénytelen voltam elismerni, hogy ha más formában is, de az ősember sem volt híján a légfűtésnek.

Uj amerikai késő téli alma.

Red Delicious (piros)

Golden Delicious (sárga)

K A P H A T Ó :

ZATYKÓ IMRE faiskolája POMÁZ, Budapest mellett.

Kérjen árjegyzéket!

Telefon: Pomáz: 19.

BESZÁMOLÓ

a jászberényi m. kir. mezőgazdasági szakiskola
hatvani vándorgyűléséről.

A jászberényi m. kir. mezőgazdasági szakiskola ifjusági önképző gazdaköre folyó hó március 6-án d. e. 10 órai kezdettel Hatvan nagyközségben tartotta vándorgyűlését.

A szakiskolának mintegy 40 növendéke igazgatójuk és tanáraikkal a reggeli vonattal érkeztek Hatvanba.

D. e. 9 órakor szentmisét hallgattak. Majd mise után a hősök szobrát koszorúzták meg, ahol beszéd és szavalatban hódoltak a világháború hősei emlékének.

Nem felejthetem el előre bocsájtani, hogy a hatvani kisközség meleg szeretettel vették körül az iskola ifjuságát. Zászlójuk alatt, sorakozva, együttesen mentek a templomba és a hősök szobrához. — Lelkes tömeg ünnepelt a hősök szobránál a vendég ifjúsággal.

A koszoru elhelyezése után a gazdaközönség az ifjúsággal visszatért a gazdak kulturházába és 10 órakor nagy számu közönség előtt megkezdődött a vándorgyűlés. — A gyűlés tárgysorozata 11 pontból állott.

Elmondhatjuk, hogy ezen a gyűlésen szórakozva tanultunk. — Az önképzőköri ülés tárgysorozatában szerepet három pont, melynek szerencsés megválasztásával lett a gyűlés igazi gazdaköri vándorgyűléssé. A három szabadelőadás, melyet három II. evfolyamos növendék tartott, minden kritikát elbír. — Az első előadó a lucerna természetéről adott elő. Előadása végig lebilincselő, könnyen érthető mondatfűzésekkel felépített s a gazdaközönségnek ebbeli tudását kiegészítő hasznos előadás volt.

Hogy az előadások értékét megőrizhessék, az előadásokat nem közvetlen egymásután állították programba, hanem közben enek, szavalat és zeneszámokkal szórakoztatták a hallgatóságot.

A második számú előadás tárgya: A tejforgalombahozatalának törvényes módozatai. Ez az előadás is igen értékes volt. A gazdaközönséggel megismertette a tej tiszta rendes kezelését, szállítását, felhárta azokat a hibákat, melyekért a gazda a törvény előtt is felelősséggel tartozik. Ezt az előadást is a közönség figyelemmel hallgatta.

Szavalatok, énekek, zeneszámok mind a hazafias érzés ápolását szolgálják. A gyűlés minden pontja megnyerte a közönség tetszését, minnek a zajos taps volt a hű kifejezője.

A harmadik előadás a kajszinbarack természetéről szólt. Az előadás sok utmutatást adott gazdáinknak, hogy hogyan kell a kajszi fákat nevelni, gondozni és ápolni. Ebből az előadásból tanulságot lehet meríteni, hogy a gyümölcstermelés jövedelmezősége fölülte áll a szántóföldi és egyéb termeléseknek.

Ezen a vándorgyűlésen láthattuk és tapasztalhattuk azt, hogy a helyes, gondos nevelés és vezetés mellett mit érhetünk el a magyar falu szülőivel. A szunnyadó östehetséget mennyire lehet kiművelni és a nemzet jövője érdekében munkába állítani. A jászberényi szakiskola ifjusága bebizonyította a gyűlés egész lefolyásában a komoly munka, az életre nevelés jelentős értékét! — A gazdaközönségnek pedig először volt alkalma meggyőződni arról, hogy ha fiát a mezőgazdasági oktatásban fogja ré-

szessíteni és rendes szakiskolába küldi tanulni, mennyire más lesz a gazdatársadalom tudása és intelligenciája.

Felejthetetlen marad ez a vándorgyűlés, melyet a hatvani gazdaközönségnek a jászberényi szakiskola nyújtott. Elismerés és köszönettel tartozunk Szentgyörgyvári Lajos igazgató és tanári karának.

Az igazgató és tanári kara január és február hónapokban tanfolyamszerű előadásokat tartottak Hatvanban. Fáradoztak azon, hogy a hatvani gazdak szakismereteit a mezőgazdálkodás különböző ágaiban öregbítsék. — A vándorgyűlés megrendezését az iskola igazgatójának köszönhetjük. A szakiskola tanulónak katonás fegyelme, jó megfigyelése, bátor fellépése, tudása, fényes bizonyítéka az iskola nevelő és szakmunkásságának. Az igazgató kiváló nevelő érzéke, magas tudása az iskola bölcs vezetéséről tanuskodik. Meggyőző példát ad arra, hogy a magyar gazdatársadalom fiai igyekezzenek minél nagyobb számban felkeresni a gazdasági iskolát. Maradjon a gazda fia az eke szarva mellett. Ne igyekezzenek a gazdaságtól távol keresni más foglalkozást. Szüksége van a szegény megtépzott országnak művelt, tanult, okos és számító kisközségekre. Ennek eszközei a gyakorlati életre előkészítő szakiskolák.

Szentgyörgyvári igazgatónak pedig emlékébe idézem a firenzei fegyverkovács legendáját, aki a jeruzsálemi szent sírnál meggyújtott fátylát elvitte hazájába és ott meggyújtotta temploma gyertyáit. Vigye ő is a tudás fátylját a kicsiny faluk gazdaközönségének, nyultsa, adja a tudás lángját a szerető magyar szíveknek, hogy azok egymás között gyujtoghassák az örökké világító mécseseket a kisközség társadalom boldog jövőjéért.

Az ifjúságnak példa legyen a marathoni futó, aki Athénba szaladt, hogy a győzelmet közölje nonfitársaival. Dolgozzanak fáradhatatlanul, szeressék a magyar rögöt, szeressék a bő és áldást, jólétet teremtő szaktudást s akkor csakugyan mi is kiálthatjuk... Fellámadunk.

A vándorgyűlés megtartásáért Fülöp István hatvan község bírása mondott köszönetet, — viszont az iskola igazgatója köszönetet mondott Várkonyi Sándor főjegyzőnek, hogy a téli előadások tartását lehetővé tette, — ugyancsak a gazdaközönségnek és vendégeknek szeretetteljes részvételüket.

László Béla.

Telepitési akció Ecséden.

Ecséd község lakosságának egy régi vágya fog a közeljövőben teljesedni: értesülésünk szerint a Belvárosi Takarékpénztár tulajdonát képező 162 kat. hold szántót, amelyben mintegy 10—12 hold rét van, a földmvelési minisztérium elővásárlási jogát gyakorolva, telepítés céljaira igénybe fogja venni.

Az erre vonatkozó tárgyalások befejezést nyertek és kilátásba lett helyezve, hogy a földet telepítés céljaira mintegy 100—110 ecsédi lakos között kiosztják.

A vételár a földek fekvése és minősége szerint holdanként 350—700 P. között lesz megállapítva és 20 éven át, egyenlő részletekben, évi 4%-os kamattal törlesztendő. A vételár 20—30%-a juttatáskor fizetendő. Háromgyermekes családok 20%-ot, akik háboruban voltak, — de nincs 3 gyermekük — 25%-ot, a kimondottan földmivesek, — amennyiben az előbb említett 2 kategóriába nem esnek, — a vételár 30%-át kötelesek lefizetni.

Az állam ezen telepítési akciónál tetemes, nagy-

áldozatot hoz, hiszen a földhöz jutottak ugyyszólván a rendes körülmények között bérlet címén fizetendő összegért jutnak 20 év alatt a föld birtokába.

A kormánynak ezen eléggé nem dicsérhető ténykedése valóban arra érdemeseknek jutott, — hiszen Ecséd község lakossága messze vidéken ismert szorgalmáról és szőlőmunkában való kiváló szaktudásáról.

Kun Barna főjegyző fáradhatatlan agilitásának köszönhető, hogy az illetékes körök ezen üdvös elhatározása létrejött.

A magyar növénynevelés szereplése az idei Országos Mezőgazdasági kiállításon.

A magyar növénynevelők 1922. évben rendezték meg az I. Országos Növénynevelési Kiállítást a városligeti mezőgazdasági muzeumban (Vajdahunyad várban). A növénynevelőknek azóta sem volt módjukban bemutatni a magyar növénynevelést. Pedig azóta igen nagy fejlődést tudunk ezen a téren felmutatni. Az évente tavasszal rendezni szokott Országos Mezőgazdasági kiállításon az utóbbi időben csak egyes áldozatkész növénynevelő üzemek mutatták be nevelített növényeiket és vetőmagvaikat. A kiállított száma évről évre csökkent, s volt már olyan esztendő is, amikor a magyar növénynevelés egyáltalában nem szerepelt a kiállításon. Ennek okát elsősorban abban kereshetjük, hogy a pajtaszerű pavillonban, mely eddig a növénynevelők rendelkezésére állott, nem kapott méltó elhelyezést a növénynevelés, a kiállított értékes anyag nem tudott kellően érvényesülni. De oka ennek az is lehetett, hogy nem volt olyan szervezet, mely a növénynevelőket erre az áldozatkészre buzdítsa.

Az idén a Magyar Növénynevelők Országos Szövetsége vette kezébe a növénynevelési kiállítás rendezését, mely csoportnak rendezői bizottsága, s annak élén *Legány Ödön* szövetségi ügyvezető igazgató már hónapok óta azon fáradozik, hogy hű képét bemutassa a magyar növénynevelés fejlettségének és azt rendszeresen évről évre az Országos Mezőgazdasági Kiállítások alkalmával megismételje, beszámoljon az elért eredményekről és bemutassa a bel és külföldi látogatóknak a nevelített magyar növényfajtákat.

Hogy megfelelő elhelyezést kapjon a növénynevelés, a Magyar Növénynevelők Országos Szövetsége a m. kir. Földművelésügyi Minisztérium támogatásával a tenyészállatvásártelepen állandó jellegű, modern és tetszetős kiállítási csarnokot épít, melyben remélhetőleg érvényesülni fog minden növénynevelő üzemnek kiállított anyaga. Ezzel tehát az idei Országos Mezőgazdasági Kiállítás kibővül és a növénynevelési kiállítás bizonyára általános feltűnést, elismerést és tetszést fog aratni.

A csoport rendezőbizottsága a lehetőségig egyöntetű elrendezésre törekszik, igyekezvén a tudományos színvonalon tartani ezt a kiállítást, olyan formában, mint amilyenn az 1922-een rendezett I. Országos Növénynevelési Kiállítás volt.

Az állami növénynevelő telepeken (Kompolt, Mezőhegyes, Bábolna) kívül a következő magánnövénynevelők jelentették be részvételüket: Albrecht kir. herceg uradalmi (Illocska, Magyaróvár), Alsó-Dunántúli Zöldmező Egyesület, Bánkúti uradalom, Herceg Esterházy Hitb. uradalom, gróf Esterházy Pál lovászpálonai növénynevelő üzeme, Hatvani nö-

vénynevelő üzem, báró Harkányi János uradalmi, Magyar Magtanyészési R. T. növénynevelő üzeme, Magyar Rabbethge és Gisecke Magtanyészési Rt. vitéz Mecsér Endre gazdasága, dr. Mesterházy Ernő uradalmi, Petőházi és Nagycenki Cukorgyár Rt. Béruradalmi, „Selecta” magtermelő Rt. Skublics András uradalmi, Sőregi uradalom.

A felsoroltakon kívül a m. kir. Növénynevelési Intézet térképen fogja bemutatni azokat a mezőgazdaságunkra fontos pontokat, ahol növényneveléssel foglalkoznak. Végül tervbe vételezt a magyar növénynevelés irodalmának összegyűjtése és kiállítása.

Az eddig leirtakból láthatjuk, hogy még soha ilyen arányban nem lett bemutatva a magyar növénynevelés. És ez csak a kezdet, az első lépés. A Magyar Növénynevelők Országos Szövetsége és annak kiállítást rendező bizottsága nem kimél semmi fáradságot, hogy már az idén hű képét mutassa be a magyar növénynevelésnek és tervbe vette, hogy azt a jövőben még korábban és még jobban előkészítve, évről-évre nagyobb anyaggal szerepeljen az Országos Mezőgazdasági Kiállításokon.

Már az idén is összegyűjtötte hazánk értékesebb nevelített növényfajtaikat, u. m.: a magyar minőségű búzát, rozsokat, sörárpákat, zabokat, a hatsoros minőségű ősziárpákat, a külföldön is jól ismert magyar nevelített kukoricafajtaikat, kenderet, lent, továbbá a cukor- és takarmányrépafajtaikat, burgonyákat, lucernát, és más takarmánynövényfajtaikat, nevelített fűveket, stb. De ezenkívül már szerepelni fognak a konyhakerti növények nevelítvényei is u. m.: borsók, babok, retek, saláták, stb.

A növénynevelési kiállítás rendezőbizottsága nem kimélve semmi fáradságot, bizonyára el fogja érni célját, azt, hogy az idei Országos Mezőgazdasági Kiállításnak egyik látványossága lesz a magyar növénynevelés csoportja.

3000 P.-ös alapítvány iskolás gyermekek felsegélyezésére. Blumenthal Béla fakereskedő, a Magyar-Olasz Bank hatvani fiókjának v. vezérigazgatója, a hatvani izr. hitközség elnöke, a hatvani társadalom köztisztelőben álló tagja az elmúlt hét folyamán ünnepelte házasságának 45 ik évfordulóját családjában. Ez alkalmából fia, dr. Blumenthal Vilmos az Ófa pozsonyi igazgatója, veje, Büchler Miksa fatermelő és sógora Sonnenfeld Lajos, az Ófa vezérigazgatója, összesen 3000 P.-ös alapítványt tettek a hatvani izr. hitközségnél abból a célból, hogy annak kamatait évente a házasság évfordulója napján felekezeti különbség nélkül osszák szét a szegény iskolásgyermek között. Hála és elismerés illeti az adományozókat a nemes cselekedetért.

FIAT automobil világmárka!

FIAT 50-es a legszebb családi, — orvosi, üzleti autó! Üzemkölsége 3 fillér kilométerenként!

ÁRA 2900. — pengő részletfizetésre.

FIAT 1100-as Balilla a legjobb bérautó.

FIAT 1500-as a luxusautó.

Hevesmegyei képviselő:

ILLÉS BÉLA EGER, Tel: 230.

Mi ujság Gyöngyösön ?

A „Mátraegylet“ menedékház bizottsága f. hó 9-én tartotta meg a Mátraházban dr. Puky Árpád polgármester, a Mátraegylet elnöke vezetése alatt bizottsági ülését.

A bizottság elhatározta a Mátraháza kibővítését. A bővítési munkálatokat rövidesen megkezdik és a befejezés után az eddig szűknek bizonyult éttermek mellé újabb nagy befogadóképességű éttermet építenek.

Feltétlenül indokoltnak látszik a Mátraháza turistaszálló kibővítése, hogy az egyre fokozódó forgalmat zavartalanul lehessen lebonyolítani, de főként azért is, hogy az új szállókkal legalábbis egy vonalban haladjon a turista szálló teljesítőképessége.

Mint értesültünk, Gyöngyös város hiteléletét is közelről érinti a Magyar Általános Hitelbank és a Magyar Általános Takarékpénztár fuziója.

Gyöngyösön működik a Magyar Általános Takarékpénztár fiókja és a Magyar Általános Hitelbank érdekkörébe tartozó Gyöngyösi Takarékpénztár Egyesület.

A beolvasztó Hitelbanknak az a terve, hogy a Magyar Általános Takarékpénztár fiókját, megszűnteti és állományait átadja a Gyöngyösi Takarékpénztár Egyesületnek. Értesülésünk szerint az állományok átvizsgálása már folyamatban van, de a végleges beolvasztás időpontjára vonatkozóan döntés még nem történt.

Az a körülmény, hogy a hitelszolgálat kereteit ilyen vonatkozásban magasabb szempontok figyelembevételével szűkítik, Gyöngyös város közigazgatási életére nem jelent hátrányokat.

A hét pénzügyi intézet, amely a gyöngyösi piacon eddig működött, túlméretezett keretel nyújtott a gyöngyösi gazdasági élet hitelügyi igényeinek.

A gyöngyösi Hangya Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet f. hó 6-án tartotta nagy érdeklődés mellett 1937. évi közgyűlését. A Szövetkezet bruttó forgalma 1937. évben 160.000 P. körül mozgott melyből cca. P. 16.000.— esett a mátrafüredi fiókra.

A közgyűlés elhatározta, hogy a f. évben a helyi kisgazdák bevonásával felállítja gyümölcsértékesítő csoportját és mintegy P. 60.000.—s keretben cseresznye, paradicsom és szőlő értékesítésével fog foglalkozni.

Komoly formában is szó esett a konzervgyár felállításáról és minden remény megvan arra, hogy még ez évben központi támogatással ez a terv meg is valósul.

Örvendetes lendületet vett a Gyöngyösi Hangya Szövetkezet működése és bár a lehetőségek korlátokat szabnak, reméljük, hogy a mutatkozott rugalmasság állandó marad és a f. évben megfelelő gyümölcsöt is hoz.

Ha Gyöngyösöt

utbaejti, ne mulassza el felkeresni

a Hungária Szálló éttermét,

melynek konyhája kiválóságáról országosan ismert.

Halálozás. A hatvani Kaszinó épületén kitűzőtt gyászlobogó Bálint Gyula földbirtokosnak f. hó 11-én történt halálát jelentette. Bálint Gyula évtizedek óta lakosa Hatvannak, résztvett a város gazdasági, politikai és társadalmi életében és nemes jó szívtől vezettetve minden karitativ megmozdulásban szívesen segédkezett a szenvedők sorsának jobbrafordításán. A községi képviselőtestületnek, a vármegye törvényhatósági bizottságának hosszú ideig tagja volt, s mint a Hatvani Gazdasági Bank igazgatója is tevékenykedett. Temetése f. hó 13-án, Budapesten volt, amelyen hatvani tisztelői és barátai közül is többen megjelentek. A temetésen dr. Adler Vilmos hatvani főrabbi megható szavakkal bucsuztatta az elhunytat.

Szöke Benedek kitüntetése. 30 esztendő önzellen és becsületes ténykedése után, amelyet Szöke Benedek ecsédi lakos, járási és tb. vm. tűzrendészeti felügyelő az önkéntes tűzoltótestület fejlesztése terén végzett, méltó elismerésben részesült a vármegyei tűzrendészeti felügyelők egri gyűlésén, ahol dr. Buzás Endre vm. főjegyző mellett Szöke Benedek kiváló érdemeit, átnyújtotta a 35 esztendő szolgálati érdemét.

A Hatvani Népbank 45-ik évi közgyűlése.

A Hatvani Népbank évi közgyűlései minden alkalommal Hatvan és környéke gazdasági életének értékes és nagyfontosságú eseményei szoktak lenni.

A 45-ik évi közgyűlés f. hó 1-én zajlott le, Milloss György kormányfőtanácsos, a Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület h. vezérigazgatójának, a Hatvani Népbank elnökének vezetése alatt.

A közgyűlésen a hatvani társadalom vezető egyénei révén minden társadalmi réteg képviselve volt, mintegy tanúságtételeként annak, hogy a Hatvani Népbank a 45 esztendő alatt összeforrott Hatvan lakosságával és működését gazdasági életünkre nézve nagyfontosságúnak tartják.

Milloss György elnöki megnyitójában visszajelentést vetett az elmúlt év gazdasági eseményeire és a közigazgatási kapacitás széleskörű áttekintésével ismertette a mult helyzetet és a jövő kilátásait.

Érdekes volt hallgatni a komoly pénzügyi ember ajkáról, amint az elmúlt év gazdasági eseményeiről beszélt, hogy a jó termés, az Isten áldása volt a legfontosabb tényezője annak és Neki kell érte hálát adnunk, hogy gazdasági életünkben a javulási tendencia megnyilvánult.

Az országnak, — mondotta, — a külföldi hitelezőkkel szemben tanúsított nemes gesztusa az egész világon kedvező hatást váltott ki, s a jövőre nézve a bizalom szempontjából igen nagy értékű.

Majd rátért a Népbank 45 éves munkájára és örömmel hangsúlyozta, hogy ez az intézet, mint a magyar gazdasági életnek egyik kis csavarja, helyes működésével úgy fenn, az illetékes pénzügyi férfiak, s pénzügyezetek között, mint lenn, a közönség körében is milyen megértést, bizalmat és szeretetet váltott ki. Ennek okát ő a vezetőség s az intézet tisztikara harmonikus együttműködésében látja. Hirling Gyula vezérigazgató, m. kir. kormányfőtanácsosról, mint kiváló szakemberről emlékezett meg, akit a legnagyobb elismerés illet meg azért a nagy munkáért, amelyet az intézet érdekében oly eredményesen fejtett ki. Ennek a több évtizedre kiterjedő nagy munkának igazán kicsi elismerése lesz az, amikor a fiát, dr. Hirling Dezsőt, az Angol Magyar Bank Rt. szegedi igazgatóhe-

lyettesét a Hatvani Népbank igazgatósági tagjává választják.

Hálás szeretettel emlékezett meg arról a meleg fogadtatásról, amellyel öt évek hosszú sora óta ez a kis család a közgyűléseken fogadja s örömmel hangsúlyozta, hogy ő is a legkedvesebb kötelességei közé sorolja a Hatvanba jövetelét, ahova mindig érző, meleg szívet hoz, s úgy jön ide, mintha haza jönne.

Az őszinte melegséggel fogadott elnöki megnyitó után a közgyűlés 1943-ig dr. Hirling Dezsőt egyhangulag az igazgatóság tagjává választotta és dr. Niedermüller Ferenc felügyelőbizottsági elnöknek előterjesztését a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A részvényesek nevében *Hirling János* esperes mondott hasonlatokban gazdag, tartalmas beszédet, amelyben az elért eredményekért *Miloss György* elnököt, a melegszívű országos pénzügyi kapacitást üdvözölte, a vezetőséggel s a tiszttakkal egyetemben.

Utána *Vig Vilmos* szólalt fel, aki belekapcsolódva *Miloss György* elnök szavaiba, arra a harmonikus együttműködésre mutatott rá, amely a Hatvani Népbank vezetésében a nehéz időkhöz simulva oly szépen megnyilvánul. Ennél az intézetnél, — hangsúlyozta, — a legfőbb vezető: *Miloss György* elnök mellett, az emberséges szívéről közismert *Hirling Gyula* vezérigazgató, s az érdemes tisztviselői kar, *Vadász Lipót* igazgatóval az élen az anyagi eredmény biztosításán kívül mindig azzal a célkitűzéssel végezte munkáját, hogy az szociális érzéssel és nagy kimérettel legyen végrehajtva.

Hirling Gyula vezérigazgató hálás szavakkal mondott köszönetet *Miloss György* elnöknek és *Vig Vilmos*nak, úgy a saját, mint a tisztviselői kar nevében, elhangzott szavaikért. Ezt megelőzően *Miloss György* elnök köszönte meg *Hirling János* esperes igazgatósági tagnak a neki szóló üdvözlést.

A közgyűlés lelkes hangulatban, az elnök és a vezetőség meleg üdvözlésével ért véget.

Itt kívánjuk megemlíteni, hogy délben *Káposztás István* elterében tarsasébed volt, ahol *Miloss György*, *Hirling Gyulát*, mint a Hatvani Népbank vezérigazgatóját, s mint hazigazdát üdvözölte.

Dr. Szinyei-Merse Jenő cs. és kir. kamarás, a hatvani kerület országgyűlési képviselője, a Hatvani Népbank r. t. igazgatósági tagja *Miloss György* elnök s *Hirling Gyula* vezérigazgató érdemeit méltatta melegen elismerve az intézet érdekében kifejtett nagy munkájukat.

Dr. Illés Gyula, az intézet jogtanácsosa, dr. *Szinyei-Merse Jenő* igazgatósági tagot, mint puritán közéleti férfit és nagyvonalú politikust köszöntötte a megjelentek élénk ovációja közben.

FELHÍVÁS!

Ertesítjük Hevesvármegye területén élő a volt Cs. kir. Haditengerészet kötelékében szolgált tisztaltiszti és legénységi állományú volt tengerész bajtársainkat, hogy a Magyar Haditengerészeti Egyesület kebelén belül Gyöngyösön a hadviselt tengerészek Szent István csoportja megalakult.

Felkérjük volt haditengerész bajtársainkat, kik e nemes és hazafias célokat kitűzött egyesület tagjai sorába belépni óhajtának, ebbeli szándékukat bejelenteni szíveskedjenek.

Felvilágosítással szolgál: a Magyar Haditengerészeti Egyesület Gyöngyösi Szent István csoport elnöksége Gyöngyös.

Kimutatás az Irgalmasrend magyar rendtartománya kórházainak 1937. évi működéséről.

Budapesten: *Marczibányi István* és *Mária* 1806. évi alapítványa. Ágyak száma 380, 1937 évben ápolatott 2743 férfi, 2782 nő, összesen 5525. Elbocsátott 1937 évben gyógyulva 944 férfi, 1178 nő, együtt 2122, javulva 1521 férfi, 1445 nő, együtt 2966, gyógyulatlant 87 férfi, 63 nő, együtt 150. Meghalt 1937 évben 51 férfi, 33 nő, együtt 84. Ápolás alatt maradt 1938 évre 116 férfi, 87 nő, együtt 203. Összesen 5525. Ápolási napok száma 121.407. Bejáró betegek száma 10.672. Foghuzás 8977, konservatív 2376. A kórház igazgatója: *Löber Dezső* Imre.

Egerben: *Gróf Erdődy Gábor* egeri püspök 1726. évi alapítványa. Ágyak száma 120. 1937 évben ápolatott 1544 férfi, 1323 nő, összesen 2867. Elbocsátott 1937 évben gyógyulva 734 férfi, 632 nő, együtt 1366, javulva 594 férfi, 533 nő, együtt 1127, gyógyulatlant 108 férfi, 87 nő, együtt 195. Meghalt 1937 évben 62 férfi, 33 nő, együtt 95. Ápolás alatt maradt 1938 évre 46 férfi, 38 nő, együtt 84. Összesen 2867. Ápolási napok száma 39.316. Bejáró betegek száma 3794. Foghuzás 548. A kórház igazgatója: *Piszker Valér* Dezső.

Egerben: A rend által 1840-ben létesített elme-gyógyintézet. Ágyak száma 350. 1937 évben ápolatott 337, Elbocsátott 1937 évben gyógyulva 15, javulva 36, gyógyulatlant 3. Meghalt 17. Ápolás alatt maradt 1938 évre 266. Összesen 337 férfi. Ápolási napok száma 96.407. Az intézet igazgatója: *Piszker Valér* Dezső.

Pápán: *Gróf Esterházy Károly* és *Ferenc* 1757. évi alapítványa. Ágyak száma 120. 1937 évben ápolatott 1163 férfi 1396 nő, összesen 2559. Elbocsátott 1937 évben gyógyulva 726 férfi, 1010 nő, együtt 1636, javulva 293 férfi, 257 nő, együtt 550, gyógyulatlant 63 férfi, 52 nő, együtt 115. Meghalt 44 férfi, 37 nő, együtt 81. Ápolás alatt maradt 1938 évre 37 férfi, 40 nő, együtt 77. Összesen 2559. Ápolási napok száma 39.092. Bejáró betegek száma 5355. Foghuzás 104. A kórház igazgatója: *Laczkó Arnold* Imre.

Pécsen: *Krautsak János* 1769. Szentmiklóssy *János* 1859. évi alapítványa. Ágyak száma 100. 1937 évben ápolatott 1041 férfi, 931 nő, összesen 1972. Elbocsátott 1937 évben gyógyulva 488 férfi, 477 nő, együtt 965, javulva 310 férfi, 290 nő, együtt 600, gyógyulatlant 100 férfi, 114 nő, együtt 214. Meghalt 1937 évben 44 férfi, 51 nő, együtt 95. Ápolás alatt maradt 1938 évre 56 férfi, 42 nő, együtt 98. Összesen 1972. Ápolási napok száma 33.689. Bejáró betegek száma 2740. Foghuzás 950. A kórház igazgatója: *Kacsur Bertalan* K.

Vácon: *Gróf Migazzy Kristóf* biboros bécsi érsek és *Kreutzer Adbon* irgalm. r. főorvos 1788. évi alapítványa. Ágyak száma 60. 1937 évben ápolatott 67. Elbocsátott 1937 évben gyógyulatlant 2. Meghalt 1937 évben 8. Ápolás alatt maradt 1938 évre 57. Összesen 67 férfi. Ápolási napok száma 21.007. Foghuzás 846. A kórház igazgatója: *Toponary Ede* József.

IPI LAJOS

kötélgyártó mester

ajánlja elismerten legjobb minőségű gyártmányait.
H a t v a n . Szabadság u. 15.

Gyümölcsfaápolási tanfolyam Hatvanban.

Gyöngyössi Béla, a gyöngyösi kerület gyümölcs-termelési intézője, f. hó 2-től kezdődőleg 5 napon keresztül tartotta meg Hatvanban a gyümölcsfaápolási és gondozási téli tanfolyamát.

Az agilis és komoly felkészültségű kerületi intéző több gyümölcsfatelepet meglátogatott a tanfolyam hallgatóival együtt, s nemcsak elméleti, hanem gyakorlati oktatást is nyújtott a gyümölcsfa ápolás, metszés és permetezés tekintetében.

Ez az előadás sorozat úgy annak tudományos színvonala, valamint a gyakorlatban véghezvitt munkálatok folytán megbecsülhetetlen értékű eredményeket hozhat az ulasításait követő gazdáknak.

Nagyon helyes módszert alkalmazott a gyakorlati bemutatásoknál Gyöngyössi Béla, mert az előadása és a gyakorlati bemutatása után a tanfolyam hallgatóit szólította fel az egyes fáknál, hogy a látottak és hallottak alapján hajtsák végre a szükséges munkálatokat, — s így mindjárt meggyőződhetett tanítása eredményéről, s amennyiben szükség volt, — rögtön korrigálhatta azt.

Örömmel kell megállapítanunk, hogy az ő propagandisztikus munkája komoly értéket fog jelenteni Hatvan gazdasági életére, mert máris sorakoztak mellette olyan lelkes, tanulekony és cselekedni akaró gyümölcsstermelők, akik komoly elhatározással igyekeznek utasításait követve exportképes gyümölcsöket termelni.

ad. Fegy. 32/1938 szám.

Hirdetmény.

Az egri ügyvédi kamara fegyelmi bírósága közhírré teszi, hogy Kaló Miklós egri ügyvédet az 1937. évi IV. t. c. 147 §-ának 3. pontja alapján, az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztette.

A felfüggesztés tartamára irodagondnok Róth Dezső egri ügyvéd.

Eger, 1938 évi február hó 25-én.

Az Egeri Ügyvédi Kamara mint fegyelmi bíróság.
dr. Petro Kálmán sk. **dr. Erlach Sándor sk.**
 elnök titkár

Hatvan és körzetének képviselete
HAJDU ÁRMIN-nál HATVAN. telefon : 65.

A hatvani gyümölcsstermelők tömörülése.

A hatvani gyümölcsstermelés fejlődésére nézve döntő fontosságú esemény lesz, a hatvani gyümölcsstermelők egyesületben való tömörülése.

Azok, akik a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületének már régebben tagjai egy előzetes megbeszélésre jönnek össze f. hó 17-én a Káposztás téle vendéglő éttermében.

Előreláthatólag, az lesz az elhatározás, hogy megalakítják az Országos Egyesület helyi csoportját, amely hivatva lesz mindazon kedvezményeket megszerezni a tagok részére, amelyek nélkül ma gazdaságos gyümölcsstermesztés el sem képzelhető.

Ennek az egyesületnek lesz elsőrendű feladata az is, hogy az illetékes hatóságok figyelmét felhívja a beteg és férges fák ezrére, amelyek meddővé teszik a leggondosabb védekezést is.

Természetesen az egyesület foglalkozni fog az értékesítés legjobb módzatainak felkutatásával is, úgy, hogy joggal elmondhatjuk, hogy Hatvan gazdasági életére nézve is nagy fontosságú lesz az egyesület helyi csoportjának működése.

180

1938

FELHÍVÁS.

Felhívom a gazdasági cselédet és szegődményes iparost, idénymunkásokat (sommás munkásokat) tartó munkaadókat, hogy alkalmazottjaik után az Országos Gazdasági Munkáspénztár részére fizetendő hozzájárulási díjakat legkésőbb április 1-ig a község pénztárába fizessék be.

Figyelmeztetjük a munkaadókat, hogy ha ezen díjakat április 1-ig be nem fizetik úgy, az esetleges baleset esetén a Munkáspénztár segélye nem követhető és a munkaadó ezen mulasztásából eredő kárért a sérült cseléddel szemben felelősséggel tartozik.

Kötelesek a munkaadók idénymunkásaikat (sommás munkásokat) a szolgálatba lépés napjától számított 15 napon belül bejelenteni és a díjat azonnal befizetni.

Az április 1-én történt esetleges cseléd változások 15 napon belül szintén bejelentendők és ha nem volt szolgálati előd, úgy a hozzájárulási díj a bejelentéssel egyidejűleg azonnal fizetendő.

Törösvári Jenő.

jegyző.

Heves vármegyeiek Pesten a Metropole-ba

szállnak. — Rákóczi-ut 58

150 kényelmes szoba P. 4-től. Penzió 9 P.-tól.

Patináshírű kiváló konyha.

Erdélyi FLEKKEN és CSŐBEN SÜLT hal különlegességek.

szegedi Farkas Józsa és cigányzenekara.

VIRÁNY ujszerű jazz-zenekara. TÁNC.

IRODALOM.

Az éneklő fűrés.

— Boross Elemér regénye. —

Boross Elemér egyéni hangú markáns jelensége a háboru utáni magyar színpadi irodalomnak.

A regényének színhelye a háboru és forradalmak utáni, konjunkturás, dzsesszes, slágeres és fűlőzenezszerzős világ.

A lelkek tébolyult vihara ez, a testek tébolyult vihara után, mely elől csak egy biztos öböl van, egy erős menedék: a család.

Varga Márkus cipésmester hazaérkezik a fogásból. Otthon felesége várja és három gyermeke, akik közül az egyiket nem is látta még. A kis cipésműhely közben, a feleség erős keze alatt, elegáns cipőkereskedéssé terebélyesedett. A polgári jómód a férj hazaérkezése után még gyarapszik is. Azonban egy napon, mint a jólét szimbóluma s mint a bekövetkező tragédiák hírnöke, megjelenik Vargák kispolgári lakásában a zongora.

Az idősebbik fiu tűnik ki legjobban a zongoratanulásban, a divatnak hódolva, még komponál is, persze dzsesszadalokat, míg egy l'estről lerándult „nagy” dzsesszénekes fel nem fedezi „tehetségét”. Ettől kezdve megbomlik a családi egyensúly, minden pénzt a család szemefényére, a Pestre költözött operettszerző karrierjének egyengetésére fordítanak. A másik fiuról, aki apja mesterségét folytatja s nem restell cipőtálpalással is foglalkozni, csak enyhe szégyenkezéssel és pirulva beszélnek.

A zeneszerző azonban egyre több pénzbe kerül s magával rántja az anyagi összeomlásba az egész családot, a viruló üzletet. De a kisebbik fiu megmenekül. Feltámasztotta a régi üzletet s annak kiteribélyesedő lombjai alatt védelmet és új életet talál az egész család a munka monotonabb, de szeledebb és emberibb munkája mellett.

Erre a szilárd és impozáns vázra építi Boross Elemér regényének sokrétű, színes és gazdag meséjét. Ezer hangja, ezer finom árnyalata van pompás mondanivalójához. A kisváros rajza csupa szelíd ironia és érzékenyülés. A táncoló Pest rajza olyan ellenállhatatlanul mulatságos, olyan művészi groteszk s mégis olyan megdöbbentően eleven és jellemző, hogy kiemelve a regényből, kor és kulturtörténeti dokumentum lehetne a háboruutáni Budapestről. De mikor a családról és kisemberek kis tragédiájáról szól, átmelegszik és átfényesedik ez a metazszen szatirikus, okos és józan hang. Ezekkel közösséget vállal, ezekért aggódik, ezeket szereti. Erről az apró sejtéről, a családról szól ez a hatalmas regény, egy meghatóan lelkiismeretes tisztatollú és lelkes művész vigasztaló nagy műve.

Mentont ajánlanám

— Rab Gusztáv regénye —

Rab Gusztáv a jelenlévő és a rejtőző szerelemről írt regényt, a természetfölötti hatalomról, a tudatalatti parancsról, amelynek mindannyian aláztos vagy lázadó szolgálai vagyunk.

A regény két hőse két férfi. Mind a ketten tizenöt évig harcolnak egy asszonyért. A tizenöt év alatt csak pár napig vannak együtt, mégis a kétségbeesett, szívós harc állandóan égeti idegeiket, bennük van, sorvasztja őket és az asszony halála után

sem szűnik meg. Fialat hőse, aki lemondott az asszonyról, mert elhitette magával, hogy a szerelem nem több egy kalandnál, elrontja egész életét. Huszonhétéves korában, amikor lemondott az asszonyról, befejeződött az élete. Mindannak, ami asszony történt, nincs értelme. De a másik hőse, a meglelt ember, aki nem engedte el az asszonyt, az erős férfi is belepusztul a szenvedélybe, a kierőszakolt szerelem megbosszulja magát. Győztesnek legyőzöttek egyformán elfolyik a vére.

Forró nyugtalan és színes könyv ez. Rab Gusztáv műve az új francia könyvekre emlékeztet bennünket. Gazdag trópusosan buja lelkisége, a párbeszéd remegtető feszültsége és csillogó fordulatossága, szókimondása, a párbeszédekben egymásba fonódó cselekmény robogása, a technika ösztönös biztonsága franciás írói tulajdonságok, egy nagy és előkelő kultúra értékei.

Az érett és tapasztalt emberek könyve ez a regény. Azoknak való, akik a szenvedély mélységét és magasságát tulajdon szívükkal már megmérték.

Mindkét mű a Singer és Wolfner Irod. Intézet kiadásában jelent meg.

Gyöngyösi Szesz és Borkereskedelmi R. T.

GYÖNGYÖS

Tel: 22. Téven ház Tel: 22.

KÉSZIT rumot, likőröket csakis elsőrendű minőségben, különleges fajtákban.

Forgalomba hoz valódi, kisüstön főzött szilvórumot, barack, törköly és seprő pálinkát, finom szeszt és borpárlatot.

A cég az évszázados Téven féle rum és likörgyár, szesz-nagykereskedés üzemét folytatja, italkülönlegességeit az egész országban ismerik.

Kérjen árajánlatot.

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr.

Katrias Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Végh József,

Hevesen: Figlár Géza, Pásztón: vitéz dr.

Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Vig Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társzerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Kéziratok előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatallal címére Hatvanba küldendők.

Klang Sándor

vaskereskedő

Hatvan.

Telefon: 68.

Mindennemű vas és háztartási
cikkek, a legmodernebb kályhák
és tűzhelyek raktáron nagy
választékban.

Blumenthal

Béla

épületfa- és
tűzifakeres-
kedése.
cementá-
rugyára.

Hatvan

Telefon: 29. szám.

Cement és mozaik lapok, ce-
mentcsövek, járdakövek dus
választékban mindennemű ép-
ítőanyag legjobb minőségben
kapható. Terrenol asbestpala-
gyár, Gyöngyösi parkettgyár
Sempertova Első Magyar Ne-
mesvakolatgyár kerületi
képviselése.

KORONA

nagy- szálloda EGER

Tulajdonos: Eger megyei város,
Bérlő: Unterreiner János.

Legmodernebb berendezésű szálloda
50 szobával, a gyógyhatású fürdők, és
uszodák közelében. A napi penzió ára
méréselt.

Felvilágosításokat ad:

Városi Idegenforgalmi Hivatal,
Eger, (Városház)

Bindfeld Márk és fia részvénytársaság

épületfa kereskedő cég-
nél a legmodernebb ki-
vitelű cement, járda- és
mozaik lapok a legjutá-
nyosabb árban besze-
rezhetők.

HATVAN. Telefon 30 sz.

A gondos háziasszonynak
csütörtökön
első teendője, hogy felkeresse
HAJDU ÁRMIN

üzletét,

ahol friss pörkölésű elsőrendű

kávét

kap igen jutányos áron! — Denaturált
szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki
megrendeléseket pontosan eszközökl! —
Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer lá-
togasson el HATVANI üzletembe.

Takarékos fűtés

Salgó szénnel Salgó brikettel